

WINTRŮV RAKOVNÍK

4

XXXVII. POSTUPOVÁ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
S VÝBĚREM NA CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKU AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ

BŘEZEN 2013

Vážná témata i humor musí být v každé inscenaci

Temným tématem začala divadelní sobota letošního Wintrova Rakovníka. Vězeňské drama diváky bezesporu zaujalo i donutilo k zapojení šedé kůry mozkové. S temnými myšlenkami a lehkou depresí jsem po představení zasedl s režisérkou Slávkou Hozovou.

Proč jste si vybrali tak vážné téma?

Dost dlouho jsme dělali především komedie, takže jsme hrou Denisy Chalem určitým způsobem změnili žánr. Bylo to zaprvé z tohoto důvodu. Za druhé to bylo tím, že jsme měli v amatérském spolku k dispozici pouze ženy. Objevili jsme několik her a pročetli si je. Všechna děvčata se shodla právě na zmíněné hře. Hra má vývoj, myšlenku, je barevná, v neobvyklém prostředí, má prostě velmi mnoho plusů. Také jsme si na této hře mohli leccos vyzkoušet. Není to jen tak zachytit charakter dvou hlavních figur a dozorkyně. Prostě se jim to líbilo se vším všudy a vrhli se do zkoušení po hlavě.

Jak hodnotíte dnešní představení?

Bohužel hrajeme strašně málo a to se nám dneska poněkud vymstilo. Dneska nás navíc zradila světla a spousta věcí nefungovala. Projekce také nebyla tak, jak měla být. Musím smeknout klobouk před oběma herečkami. Zvládly tu nelehkou situaci naprosto suverénně. Přehouply se přes to, jako profesionálky.

Dá se říci, že vaše představení má úspěch. Budete tedy pokračovat ve vážných tématech? Jde o přelom ve vašem divadle?

Vůbec ne. Pochopitelně se snažíme, aby každá hra měla v sobě i humor. Vážná témata a humor se musí nutně dostat do každé inscenace. Hrajeme i středověk nebo Equus, což je také vážná věc.

Říkal jsem si po představení, že na konci vaší hry není ani zlo-mek světla...

Není tam, to máte pravdu. Nemůže tam být. Dívka spáchá sebevraždu a k jinému závěru to prostě nespěje. Vyznění je beznaděj.

Když odhlédnu od dnešního představení. Jak se daří divadelníkům v Hořovicích?

Nic moc. Nevím, jak se daří vám v Rakovníku, ale velkou výhodu máte v tom, že máte útočiště v divadle. Amatérům v Hořovicích se tedy neve-

de moc dobře. Že bychom si výskali a plácali se po ramenou, to opravdu ne. Uděláme premiéru, hlediště se naplní lidmi. Zahrajeme to jednou nebo dvakrát, a když nikam nevyjedeme, tak už nemáme diváky. Víc lidí v Hořovicích prostě nepřijde.

S divadlem, které jsem dnes viděl, by neměl být problém jezdit...

Jezdit se dá. Myslím si dokonce, že jde o povedené představení, ale řekněte to lidem v Hořovicích. Z premiéry, která byla před rokem, odcházeli všichni nadšení a člověk by čekal, že to řeknou všem okolo sebe a další představení bude opět vyprodané. Stejně, jako se rozkecá pověst hospody, kde dobře vaří. Nestalo se to, nějak to nefungovalo. Na druhé představení přišlo deset lidí.

Jak reagovaly herečky?

Stále jim říkám, že to hrají pro sebe, pro svůj vlastní pocit. Aby stoupaly, aby si něco vyzkoušely. Snažím se jim dodat optimismus i z této strany.

Čím bude divadelní život vašeho souboru pokračovat?

Máme v plánu dvě věci. První je hra současného autora Bruna Chapelle TŘI ŽENY NAVÍC. Jde o určitou bondovku a je to scénické čtení. Odehrává se to celé na hořovickém nádraží. Tedy ne na jevišti, jde o kavárenskou záležitost. Herci se budou proplétat mezi lidmi, kteří přijdou.

Děkuji za rozhovor

Divadlo na Vísce Hořovice

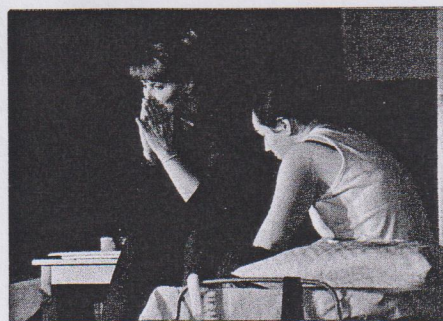
Denise Chalem: **MÉ DCEŘI ŘEKNI, ŽE ODJÍŽDÍM**

Hru současné francouzské autorky egyptského původu inscenoval soubor hořovického Divadla na Vísce v úpravě a režii Slávky Hozové v české premiéře. Text disponuje úsporným dialogem – možná díky tomu, že autorka je zároveň zkušená profesionální herečka.

Dvě zcela rozdílné ženy se sejdou v jedné cele věznic. Obě dvě se sem dostaly díky nedobré zkušenosti se svými muži. Obě dvě svým způsobem prostituovaly. Získávají k sobě cestu, sbližují se, poznávají jedna druhou, sžívají se nejen spolu, ale i s vězeňskými poměry – nesvobodou a krutostí. Ta drsnější z nich, Dominika, paradoxně daleko bohatší člověk, postupně sociálně výše postavenou Karolínu přeměňuje, otevírá. Nakonec však je to právě Dominika, která nemá sílu na život bez mříží kolem sebe ale i uvnitř sama sebe. Opouští tento svět a zanechává Karolínu samotnou. Do cely ke Karolíně, díky vězeňskému soužití s Dominikou vnitřně obohacené, přichází nová

vězenkyně. Kruh se uzavírá, modelová situace by mohla pokračovat.

Problémem textu je, podle našeho názoru, to, že i přes velmi dobře napsaný dialog nedává hra svým postavám prostor k jednání prostřednictvím dramatických situací, ke zviditelňování motivací vedoucích k činům. Pouze se nejrůznějším způsobem přináší informace. To, co je důležité, se odehrává mimo celou, my se jen stáváme svědky důsledků. Příkladem je situace, v níž Karolína odchází do sprchy. Nedozvíme se, jaký vztah má Dominika k jejímu odchodu, a jaký vztah má k jejímu utrpení, když se vrací. Ano, ošetřuje ji, ale probouzí se v ní soucit, nebo je ten akt jen vykonáván s podtextem „já to říkala“...

Podobných otazníků nad realizací (a to již v textu) vývoje vztahu obou postav bychom našli mnohem víc.

Přes problémy můžeme konstatovat, že soubor je velmi dobře na tento styl divadelní produkce připraven. Dámy uvěřitelně, se slušnou hereckou technikou naplňují inscenační záměr. Především je třeba vyzdvihnout výkon Káti Hasmanové, jejíž Dominika patří k nejlepším hereckým kreacím přehlídky.

Kateřina Fixová

V.A.D. Kladno

Josef Váchal, Kazimír Lupinec: **KRVAVÝ ROMÁN**

Podkladem pro soutěžní inscenaci souboru V.A.D. Kladno na letošním Wintrově Rakovníku se stal Krvavý román Josefa Váchala, jenž nese podtitul Studie kulturně a literárně-historická, poprvé vydaný v roce 1924.

Kniha je věnována žánru brakové literatury, oblíbené především v druhé polovině 19. století. Vyznačuje se jednoduchým dějem plným zvrátů. Váchalův román obsahuje poměrně značné množství dějových linií, které se postupně propojují. Autor nicméně tento žánr výrazně ironizuje a ušetřeno nezůstává ani tzv. moderní umě-

ní, komunismus, ale ani on sám. Toto velmi svébytné dílo získalo na velké popularitě především díky svému třetímu vydání v roce 1990 v nakladatelství Paseka (mimochodem tento název je odvozen od hlavní autobiografické postavy románu). Později jej proslavil i film Jaroslava Brabce či muzikál souboru Filigrán z Litomyšle, k němuž napsal libreto Ladislav Horáček (nakladatelství Paseka).

Kazimír Lupinec si pro svou jevištní adaptaci vybral několik dějových pásem zmíněného románu (např. Les, Barcelona, Pitevní ústav, Sanatorium aj.) a obohatil je o svůj autorský příběh televizní stanice TV Paseka, jejíž hlavní náplní jsou zprávy, ve kterých není nouze o krvavé události, jak jsme dennodenně svědky především v soukromých televizních stanicích. Inscenace ukázala, že to byl skvělý nápad, neboť sekvence z Váchalova románu byly využity ve

strukturu inscenace jako aktuální televizní šoty, jejichž cílem byla vysoká divácká sledovanost, která zaručuje velký zisk z reklamy. Pro tento zisk jsou šéfové zmíněné televizní stanice ochotni udělat cokoli, což bylo nejúčinněji prezentováno v závěrečné scéně, kdy šéf milým hlasem pronáší k divákům apologetickou řeč o krvavém románu, z reproduktorů zní Vídeňský valčík a stávající osazenstvo redakce je vyražďováno v přímém přenosu. Byli jsme tak svědky současné aktuální a velmi apelativní divadelní satiry, která jakoby z českých jevišť vymizela a při které nám mnohým tuhl úsměv na rtech...

I samotná jevištní realizace nesla znaky výsostné divadelnosti, typické pro tento soubor – inteligentní humor, ironii, nadsázku, zkratku, znakovost, přičemž všichni zúčastnění v tom nejlepším slova smyslu sloužili inscenačnímu záměru. Skvělý divadelní zážitek.

Milan Schejbal

Malé divadlo DDM Kolín

Karel Brynda: MLÝNY aneb Vítejte v zelených časech

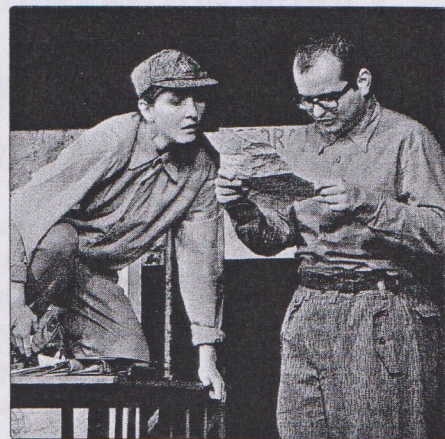
Malé divadlo DDM z Kolína zakončilo Wintrův Rakovník 2013 inscenací *Mlýny aneb Vítejte v zelených časech*. Kolínští v čele s režisérem Martinem Drahovzalem sáhli po úspěšném titulu z repertoáru pražského divadla Sklep, respektive jeho filmového zpracování. Sklepácké Mlýny vznikly na motivy hry *Život před sebou*, raného opusu Václava Havla a Karla Bryndy, který společně napsali během prezenční vojenské služby, k níž nastoupili v roce 1957. Kolínské Malé divadlo sklepáckou předlohu, jak uvádí v programu, kádrově rozebralo, rekognostikovalo, vyřadilo stranicky nevhodné motivy, podvrátne scény a imperialistické hlášky, doplnilo řadou svých vlastních „zelených“ vzpomínek a pak znovu text z těchto fragmentů sestavilo.

V inscenaci režie pracuje se skečemi, které by mohly stát samy o sobě, s příběhovou linií, která začíná konfliktem na strážním stanovišti, se vstupy připomínající někdejší televizní chvilky poezie, s reminiscencemi, s citacemi dobových písní a zvukových záznamů

z historických filmů, s prostředky pantomimy či pohybového divadla. Hru otevírá série skečů, přičemž nejméně první dva diváka zaujmou a dají mu na srozuměnou, kudy se bude inscenace ubírat. Žel, následují další, o nichž se to již říci nedá. Další příležitost k divácké pozornosti dává příběh vojína Housky, ale opět, za poutavé lze označit pouze některé jeho sekvence, a to zejména ty, v nichž se daří uplatnit slovní humor obsažený v textové předloze. Představení jako celek se pak jeví jako zdlouhavé a nepříliš humorné nahlédnutí do vojenského života v období komunistické totality. Příčinu toho lze shledat v tom, že je inscenace navzdory vyjmenovaným prostředkům budována jako realistický obraz ze života, místo toho, aby se v ní uplatnila výrazná jevištní zkratka, aby se v ní pracovalo s paradoxem, s cílenou stavbou skeče a gagu.

Přesto některé sekvence hry diváka zaujmou. Příkladem je např. scéna oslavy „Houskova hrdinství“ s donesenou basou piva a jeho konzumací při kozáčku. Výborný nápad však ani zde

není využit. Postrádá rovněž jevištní zkratku a je rozmělněn v několikateřím opakování a končí tzv. do mlna.

Z hereckých výkonů lze označit za zdařilé především ty, díky nimž se podařilo vytvořit kompaktní a uvěřitelnou postavu, kterou její nositelé prochází celou hrou. To se týká především Petra Němce v roli vojína Housky a Lady Austové v roli vojína Maříka.

Milan Strotzer

Míra shody je stejná v autorském i interpretačním divadle

Kladenské V.A.D. se letos představilo ve své méně známé podobě. Režijní kolektiv pod vedením Jana Červeného alias Kazimíra Lupince nastudoval dramaturgii Josefa Váchala *Krvavý román*.

Co vás přimělo dočasně opustit pole autorského divadla?

Myslím, že to tak trochu střídáme. Posledně jsme dělali *Píseček*, předtím *Fe-erii*, což jsou čistě autorské věci. Interpretační divadlo je zase jiná práce a musím říct, že jednodušší. Vztít si text, který je dobrý už sám o sobě a pak už ho jenom předělávat. Ale samozřejmě ho děláme zase autorsky. Až tak moc to vlastně nerozlišujeme.

Jak jste přišli na *Krvavý román*?

Váchala mám rád, už dlouho o něm vím. Máme ještě jednu alternativní sekci, která hraje takový trochu jiný druh divadla. Tam máme linii, kde jsme už dělali Ladislava Klímu. Když jsme přemýšleli, co dál, napadl mě právě Váchal a postupně mi došlo, že i pro naše „klasické“ V.A.D. by to bylo dobrý.

U vašich autorských představení uvádíte kolektivní režii. Dá se udržet i u interpretačního divadla?

V tomhle bych vůbec neviděl rozdíl. Míra potřeby se shodnout nebo neshodnout je podle mě v obou případech stejná. Svým způsobem by v autorském divadle měla být vize autora ještě víc závazná než v interpretačním.

Kritika mediální sféry vychází z vašeho vlastního postoje k médiím?

Oni to nejsou moc charakterní lidi v tomhle odvětví. Chtěli jsme jim trochu nastavit zrcadlo... Ne, ony jsou to vlastně dvě hry zároveň. Jeden čas jsem chtěl dělat úpravu knížky Neila Postmana *Ubatvit se k smrti*, která je o mediální komunikaci. Pak přišel nápad, že se to dá vlastně takhle spojit.

Kolik máte za sebou repríz?

No právě, je to druhá repríza, takže je představení ještě hodně neusazené. Zrovna jsem četl, že to v rozhovoru taky někdo říkal, tak to zopakuj. Taky to ještě potřebujeme hodně usadit.

Jaký máš vztah k matce?

Mamka je fajn.